

*Analiza stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie
GMINY DARŁOWO za rok 2023*

Darłowo, kwiecień 2024 r.

Spis treści

1. Cel przygotowania Analizy.	3
2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy.	3
3. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.	5
4. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.	9
5. Potrzeby inwestycyjne związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych. ...	11
6. Koszty obsługi systemu.	12
7. Liczba mieszkańców.	14
8. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy.	15
9. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Darłowo.	15
10. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.	18
11. Informacja o osiągniętym poziomie składowania odpadów komunalnych.	24
12. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy	24
13. Podsumowanie.	25

1. Cel przygotowania Analizy.

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo za rok 2022 została sporządzona w celu realizacji zadań nałożonych na organ wykonawczy gminy poprzez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Przedmiotowa analiza ma zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie gospodarowania zmieszanyimi odpadami komunalnymi, odpadami zielonymi oraz pozostałościami z sortowania, a także potrzeby inwestycyjne i koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla tworzenia kompleksowego, efektywnego i samofinansującego się systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1966 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 z późn. zm.), Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności - pkt 10): dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

W myśl art. 9tb ust. 1 ww. ustawy, na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- 4) liczbę mieszkańców;

- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Zakres przedmiotowej analizy uwzględnia roczne sprawozdanie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2022 sporządzonym na podstawie art. 9q ust. 1 i 3 ww. ustawy, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

System gospodarki odpadami na terenie gminy Darłowo jest oparty o ww. akty prawne oraz założenia zapisane w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032 wraz z załącznikiem Planem inwestycyjnym - podjętej w dniu 22 października 2020 r. Uchwałą Nr XX/240/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego

Ponadto, gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie Gminy Darłowo w roku 2023 regulowały następujące miejscowe akty prawne:

- 1) Uchwała nr XXVI.292.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Darłowo;
- 2) Uchwała nr XXVI.293.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada.2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;
- 3) Uchwała nr LX.599.2022 Rady Gminy Darłowo z dnia 16 grudnia 2022 r., zmieniona uchwałą nr LXXV.722.2023 Rady Gminy Darłowo z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty.;
- 4) Uchwała nr XXVI.295.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;

- 5) Uchwała nr XXVI.296.2020 Rady Gminy Darłowo z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości.

3. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a mieszkaniec (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Jednocześnie, gmina sprawuje nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem i unieszkodliwianiem odebranych od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych. Postępowanie z odpadami musi się odbywać zgodnie z hierarchią: po pierwsze – zapobieganie powstawaniu, po drugie – ograniczanie wytwarzania, po trzecie – ponowne wykorzystywanie, po czwarte – segregowanie, aby odpady trafiły w pierwszej kolejności do odzysku i recyklingu, a na końcu dopiero do składowania!

Funkcjonujący obecnie system gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada, iż pełną odpowiedzialność za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz właściwe ich zagospodarowanie ponosi Gmina. Przy tym Gmina - w drodze przetargu wybiera podmioty, które na jej zlecenie odbierają odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, które następnie przekazywane są do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach to na gminie spoczywa obowiązek m.in.:

- objęcia wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorowania gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- ustanowienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmujący, co najmniej takie frakcje odpadów jak: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady oraz
- tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w pkt 5, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów

- lecniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży;
- prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;

Gminy pod rygorem kar zobowiązane są również do ograniczenia masy składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz do osiągnięcia poziomów odzysku frakcji odpadów komunalnych zawierających papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło, a także innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

System gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Darłowo obejmuje właścicieli nieruchomości w całości zamieszkałych; właścicieli nieruchomości częściowo zamieszkałych (tzw. "mieszanych"), tj. np. budynki wielolokalowe, w których oprócz lokali mieszkalnych występują lokale użytkowe, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna lub inna, a także inne budynki, gdzie zamieszkują mieszkańcy i jednocześnie prowadzona jest działalność, a także właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, jak np. hotele, pensjonaty, domki letniskowe, czy inne nieruchomości niezamieszkałe wykorzystywane na cele rekreacyjne, szkoły, przedszkola, obiekty handlowe, restauracje, kramy z pamiątkami.

Na terenie gm. Darłowo obowiązuje system pojemnikowo-workowy. Odbierający odpady wyposaża sukcesywnie wszystkie nieruchomości w pojemniki na odpady, które są oczipowane, a ich opróżnianie jest ewidencjonowane. W przypadku przekroczenia planu zakupu nowych pojemników na dany rok, wykonawca doposaża wszystkie nieruchomości w 120 l worki. Właściciele nieruchomości mają obowiązek naklejać kody kreskowe na worki z odpadami komunalnymi. Są to kody indywidualne, przypisane do danej nieruchomości.

Od 1 stycznia 2023 r. w gminie Darłowo obowiązywały nowe, wyższe opłaty za odbiór odpadów komunalnych dla właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (rozliczających się od pojemnika). Podwyżka wynikała z rosnących w naszym regionie i w całej Polsce kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów, a także z braku uregulowania rynku w tym zakresie. Przesłanki, którymi kierowały się władze gminy przy podejmowaniu decyzji dotyczącej nowych stawek opłat za wywóz odpadów komunalnych odzwierciedlały ówczesną sytuację rynkową i zostały obliczone tak, aby pokryły faktyczne koszty odbioru odpadów i umożliwiły sfinansowanie prognozowanego deficytu. Ponadto, szacowany był dalszy wzrost kosztów

systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w latach kolejnych, który uwarunkowany był w szczególności: rosnącymi kosztami obsługi firm odbierających i transportujących odpady, rosnącymi kosztami zagospodarowania odpadów na RIPOK-ach (regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych), wzrostem opłat za umieszczenie odpadów na składowisku (tzw. opłata marszałkowska), wzrostem minimalnego wynagrodzenia, skokowym wzrostem cen paliw, brakiem rynków zbytu dla surowców wtórnych, czy zwiększeniem strumienia odpadów komunalnych.

Przeprowadzona analiza finansowa i kalkulacja opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2022 r. wykazała, że obecne dochody budżetu gminy w oparciu o obowiązujące stawki, będą niewystarczające aby pokryć koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w 2023 r. i w latach kolejnych. W celu zbilansowania się systemu niezbędna była podwyżka opłat, co miało bezpośredni związek ze zmianami prawa oraz wzrostem cen odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów.

Stawki opłat w 2023 r., a także metoda ich naliczania przedstawiała się następująco:

Nieruchomości zamieszkałe – metoda „od wody”

- **8,50 zł** miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości **25,50 zł** miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- zwalnia się z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych w wysokości **1,00 zł** miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- w przypadku gospodarstw domowych opłata miesięczna wyliczana na podstawie stawki, o której mowa powyżej, nie mogła wynosić więcej niż 7,8% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem (maksymalna miesięczna kwota dla gospodarstwa domowego nie mogła być większa w 2022 r. niż 160,83 zł).

Nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a na której świadczone są usługi hotelarskie (hotele, pensjonaty, domki letniskowe, pola namiotowe, kempingi itp.) - metoda „od wody” stawka taka sama jak w 2020 r.

- **8,50 zł** miesięcznie za 1 m³ zużytej wody;
- podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości **25,50 zł** miesięcznie za 1 m³ zużytej wody.

Nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, inne niż nieruchomości na której świadczone są usługi hotelarskie (restauracje, sklepy, biura, szkoły, zakłady przemysłowe itp.) - metoda „od pojemnika” stawki zwiększone - dostosowane do nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie)

Stawki opłat za pojemniki (usługa odbioru jednego pojemnika)

1. o pojemności 120 l - 29,24 zł;
2. o pojemności 240 l - 58,48 zł;

3. o pojemności 360 l – 87,72 zł;
4. o pojemności 1100 l - 268,03 zł;

Podwyższone stawki opłat za pojemniki (usługa odbioru jednego pojemnika), jeżeli nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości:

1. o pojemności 120 l – 87,72 zł;
2. o pojemności 240 l – 175,44 zł;
3. o pojemności 360 l – 263,16 zł;
4. o pojemności 1100 l – 804,09 zł.

Stawka opłaty za worek o pojemności 120 l przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w wysokości **29,24 zł** (odpady segregowane).

Podwyższoną stawką opłaty za worek o pojemności 120 l przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, jeżeli nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości **87,72 zł**.

Dla właścicieli nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, ustalono ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok w wysokości **224,97 zł**. Ustalono opłatę podwyższoną za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciele nieruchomości, o których mowa w ust. 1 nie wypełniają obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny, w wysokości **674,91 zł**.

W wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej ostatecznie odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy Darłowo, zajmuje się Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą Krupach. Umowa obowiązuje do końca roku 2024.

Na terenie jednostki odpady komunalne gromadzone „u źródła” i odbierane są z uwzględnieniem następujących frakcji:

- zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne / pozostałości po segregacji są odbierane co dwa tygodnie (w sezonie letnim dwa razy w tygodniu – z nieruchomości „mieszanych” i niezamieszkałych);
- odpady segregowane: papier, szkło - są odbierane raz w miesiącu;
- odpady segregowane - tworzywa sztuczne i odpady wielomateriałowe – są odbierane 2 razy w miesiącu;
- odpady ulegające biodegradacji (gł. gromadzone są w przydomowych kompostownikach lub samodzielnie oddawane na PSZOK przez właścicieli nieruchomości, u źródła odbierane są minimum raz w miesiącu).

Na terenie gminy utworzono Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do którego mieszkańcy w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą dostarczać wszelkie komunalne odpady problemowe, takie jak: zużyte baterie, przeterminowane leki oraz gruz, a także odpady zielone. Punkt zlokalizowany jest w miejscowości Krupy 73. Dodatkowo w niektórych sołectwach utworzono punkty selektywnej

zbiórki odpadów (przy świetlicach, szkołach), wyposażone w pojemniki na szkło i plastik. Ponadto, dwukrotnie w ciągu roku na terenie analizowanej jednostki organizowana jest mobilna zbiórka odpadów. Wiosną i/lub jesienią mieszkańcy mogą w ten sposób oddać zużyty sprzęt elektryczny, elektronarzędzia oraz odpady wielkogabarytowe.

Szczegółowe informacje i analiza poszczególnych elementów tworzących system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo przedstawiona została w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu.

4. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Przetwarzanie to proces odzysku i unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk i unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych są związane z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do ich odzysku lub unieszkodliwiania. Zgodnie z przepisami oraz przeprowadzonym przetargiem na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zobowiązany jest do:

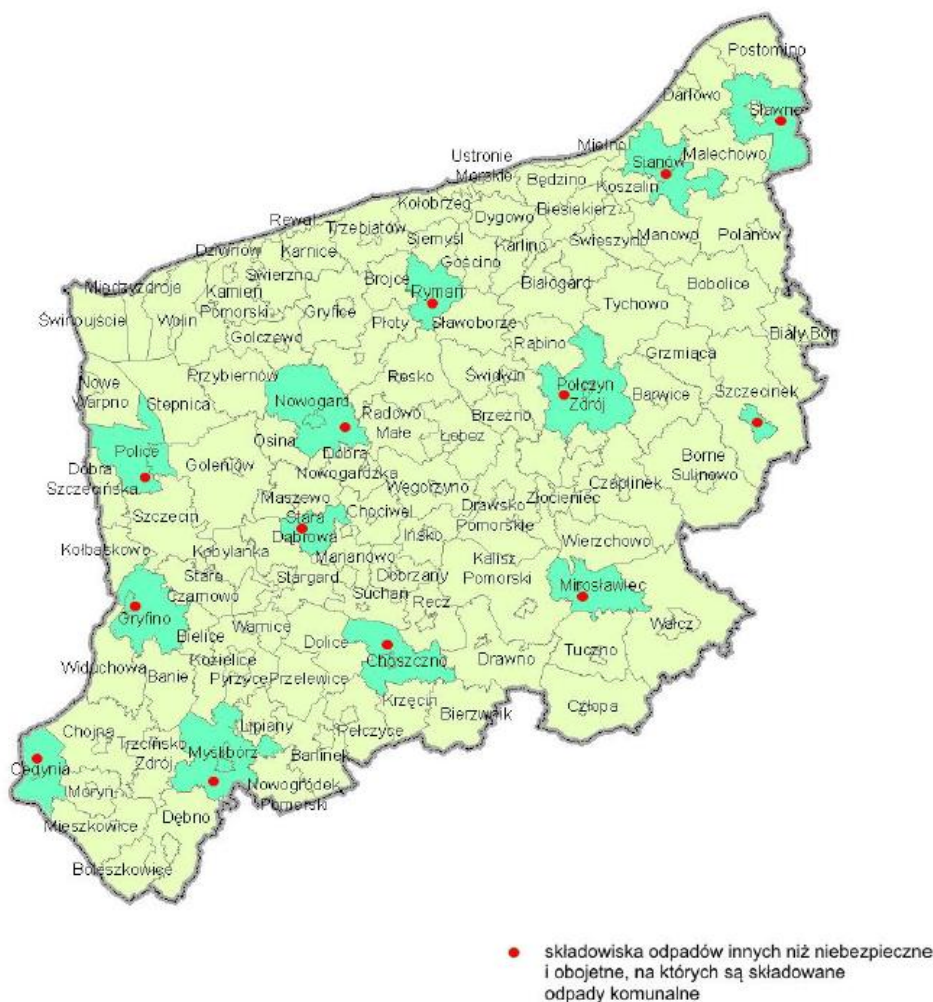
- 1) przekazania zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów;
- 2) przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych selektywnie zebranych odpadów komunalnych do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, o której mowa w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach z zastrzeżeniami, że jeżeli przed przekazaniem odebranych selektywnie odpadów do instalacji odzysku i unieszkodliwiania zostały one skierowane przez podmiot odbierający odpady do presortowania, to powstałe pozostałości z sortowania – odpad o kodzie 19 12 12, przeznaczone do składowania, muszą zostać przekazane do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych lub instalacji zastępczych.

Na terenie gminy Darłowo nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady – zgodnie z umową przekazywane były Gminnemu Zakładowi Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Krupach. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi jest określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami, obszar liczący co najmniej 150 000 mieszkańców. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych jest

zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii oraz zapewniający termiczne przekształcanie odpadów lub:

- a) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
- b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,
- c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Gmina Darłowo wchodzi w skład Koszalińskiego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi województwa zachodniopomorskiego. Zasięg terytorialny regionu oraz rozmieszczenie instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych przedstawiono na kolejnej rycinie. Instalacją do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, do której dostarczane są odpady jest Regionalny Zakład Odzysku odpadów z siedzibą przy ul. Lubuszan 80, 76-004 Sianów (zarządca składowiska: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., 75-724 Koszalin) oraz Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gwiazdowie (zarządca składowiska: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. – Sławno).

Ryc. 1. Graficzne rozmieszczenie składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne (stan na 31.12.2018 r.) Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032.

5. Potrzeby inwestycyjne związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

W gm. Darłowo zostało spełnione ustawowe kryterium dotyczące przetworzenia wszystkich niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w instalacjach komunalnych. Moce przerobowe instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w Sianowie i Gwiazdowie zapewniły ciągłe i nieprzerwane zagospodarowanie odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Darłowo.

Jak wynika z informacji uzyskanej od prezesa zarządu - Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej Sp. z o.o. w Sławnie, jako prowadzący Instalację Komunalną w Gwiazdowie, gm. Sławno otrzymało Decyzją Nr G - 1445/2023 z 04.09.2023 r. wydaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pozwolenie na wprowadzanie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby pn. „Kompost-IK Sławieński”. Tym

samym wszystkie zbierane selektywnie odpady o kodzie 200201 - odpady ulegające biodegradacji zostają poddane kompostowaniu, dzięki czemu można dodać przekazane odpady do naszej Instalacji jako poddane recyklingowi. Ponadto, w Instalacji Komunalnej w Gwiazdowie, gm. Sławno przeprowadzane są działania mające na celu zwiększenie z roku na rok skuteczności segregowania odpadów na linii sortowniczej, zarówno niesegregowanych odpadów komunalnych, jak i tych dostarczanych selektywnie. W 2021 roku z niesegregowanych odpadów komunalnych o kodzie 200301, których do Instalacji dostarczane jest najwięcej, wysegregowano 1,81% plastiku, folii, metalu szkła i makulatury. W 2022 roku 2,42%, natomiast w 2023 roku już 3,03%. Wszystkie podjęte działania zmierzają do tego, aby w 2024 roku odzyskana ilość odpadów oscylowała w okolicy 6-7%. Spółka zmodernizowała również halę sortowania odpadów do wymogów obowiązującego rozporządzenia o mechaniczno - biologicznym przetwarzaniu odpadów oraz do wymogów BAT (najlepszych dostępnych technologii) poprzez zamknięcie hali sortowni i montaż bram szybkiebieżnych w istniejących otworach oraz montaż i wdrożenie do użytkowania systemu wentylacji hali wraz z odpylaniem oraz oczyszczaniem powietrza poprocesowego. Planowane są również inwestycje polegające na zmodernizowaniu linii sortowniczej, dzięki czemu będzie można jeszcze skuteczniej wysegregować odpady nadające się do ponownego użycia lub recyklingu.

W 2023 r., nałożono nacisk na efektywność segregacji odpadów. Działaniem zmierzającym do poprawy efektywności segregacji i uatrakcyjnienia prawidłowego postępowania z odpadami był zakup kolorowych pojemników do segregacji – w pierwszej kolejności na odpady opakowaniowe wielomateriałowe (pojemnik żółty na metale i tworzywa sztuczne) oraz na odpady szklane (pojemnik zielony). Na bieżąco wszystkie nieruchomości wyposażane są również w kolorowe worki do segregacji (żółte, zielone, niebieskie i brązowe).

Ważną inwestycją zaplanowaną na kolejne lata i uzależnioną od pozyskania środków zewnętrznych będzie rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Krupach. Inwestycja swym zakresem obejmie budowę najazdów nad kontenerami na odpady segregowane, w tym na odpady budowlane z remontów oraz na odpady wielkogabarytowe, a także budowę dużej hali magazynowej.

6. Koszty obsługi systemu.

Koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi co do zasady powinny zostać pokryte z opłaty pobieranej od właścicieli nieruchomości. Właściciele nieruchomości są obowiązani ponosić na rzecz gminy, na terenie której są położone ich nieruchomości, opłatę za

gospodarowanie odpadami komunalnymi. W zamian za pobraną opłatę gmina zapewnia właścicielom nieruchomości pozbywanie się wszystkich rodzajów odpadów komunalnych oraz przyjmowanie odpadów przez punkty selektywnego zbierania odpadów. Opłata za gospodarowanie odpadami stanowi dochód gminy. Według art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty:

- wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami;
- usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Należy dodatkowo pamiętać, iż koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi to nie tylko koszty odbioru i zagospodarowania odpadów, ale również wydatki pozostałe, takie jak: koszty akcji edukacyjnych i informacyjnych z zakresu prawidłowego gospodarowania odpadami, obsługi administracyjnej systemu czy też utrzymania PSZOK.

Podsumowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w roku 2023
1) koszty transportu, zbierania, odzysku, unieszkodliwiania oraz utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów wyniosły: 4 431 609,14 zł;
2) koszty administracyjne systemu, materiały biurowe, edukacja, akcje promocyjne: 206 856,54 zł;
Razem: 4 638 465,68 zł

Tabela 1. Podsumowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2023 r.

Dochody z tytułu opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości w zamian za odbiór i zagospodarowanie wyniosły 4 367 499,38 zł + (w tym nadwyżka za 2022 r. w wysokości 81

681,67 zł). Część mieszkańców nie wniosła opłat w wyznaczonym terminie, ale ściągalność opłat utrzymała się na stosunkowo wysokim poziomie - ok. 95%.

Ponadto, Gmina Darłowo poniosła dodatkowe koszty związane z działaniami mającymi na celu polepszenie poziomów recyklingu w 2023 r. oraz w latach kolejnych (akcje edukacyjne, sprzątanie świata, worki, pojemniki, kompostowniki), a także z usuwaniem odpadów z miejsc użyteczności publicznej – w wysokości 160 261,57 zł. Mając na uwadze zapowiadane znaczące zwiększenie kosztów związanych z całym systemem gospodarki odpadami związanymi ze wzrostem kosztów energii, paliw, płac minimalnych, wzrost kosztów odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów, uzasadniona była weryfikacja stawek i podjęcie uchwały Rady Gminy Darłowo pod koniec 2022 r. dostosowującej gminny system gospodarowania odpadami do aktualnych przepisów oraz podnoszącej stawki opłat dla właścicieli wszystkich nieruchomości. W związku z deficytem za rok 2023, rekomenduje się również podwyższenie stawek na rok 2024.

7. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców zameldowanych w gminie Darłowo na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 7875. Ze złożonych deklaracji odpadowych wynika, iż systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2023 r. zostało objętych 4264 właścicieli nieruchomości.

Zgodnie z wytycznymi z analizy gospodarki odpadami komunalnymi za 2022 r., w której wykazano konieczność stałej kontroli poprawności przedłożonych deklaracji, w styczniu 2023 r. Wójt Gminy Darłowo rozpoczął weryfikację prognozy zużycia wody podanej w niniejszych deklaracjach (dla gospodarstw posiadających liczniki) oraz liczby osób faktycznie zamieszkujących (dla gospodarstw rozliczających się z wody z ryczałtu -rolnicy). Wysłano wezwania, po których większość deklaracji została poprawiona (zwiększono prognozy zużycia wody, zwiększono liczbę osób stale zamieszkujących) w przedłożonych deklaracjach. Wszczęto również z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, gdzie w większości – po stosownych wyjaśnieniach złożono prawidłową deklarację lub jej korektę. Weryfikowano również domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjne na użytek własny. Wysłano upomnienia, które skutkowały przedłożeniem stosownych deklaracji. Ponadto, na bieżąco w ciągu roku były weryfikowane nieruchomości niezamieszkałe, które rozliczają się metodą „od pojemnika”. W większości przypadków, niezwłocznie po otrzymaniu wezwania,

przedkładano stosowną korektę deklaracji. Ponadto, wystawiono w ciągu roku 1128 upomnień do zapłaty oraz 145 tytułów wykonawczych. W znacznej mierze skutkowały one uregulowaniem należnych opłat przez właścicieli nieruchomości, a ściągalność za rok 2023 zamknęła się na poziomie 95%.

8. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy.

Na terenie gminy Darłowo do końca 2023 r. odnotowano konieczność wydania 20 decyzji administracyjnej wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

9. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Darłowo.

Masa odpadów wyszczególniona w poniższej tabeli została ustalona na podstawie sprawozdań za 2023 r. przedłożonych przez odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Darłowo.

Informacja o odebranych odpadach komunalnych w 2023 r.

Lp.	Kod i rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]
1	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	84,3800
2	15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	0,4000
3	15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	362,4500
4	15 01 07 Opakowania ze szkła	325,0600
5	16 01 03 Zużyte opony	12,6200
6	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	163,9400
7	20 02 03 Inne odpady nieulegające biodegradacji	72,3200
8	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2682,0600
9	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	127,4200
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]		3830,6500

Informacja o masie odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy w 2023 r.

Lp.	Kod i rodzaj odpadu	Masa odebranych i zebranych odpadów w tonach [Mg]	Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w tonach [Mg]
1	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	89,8800	110,1900
2	15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	0,4000	156,9100
3	15 01 04 Opakowania z metali	0,0000	34,8700
4	15 01 05 Opakowania wielomateriałowe	0,0000	8,8700
5	15 01 07 Opakowania ze szkła	328,8000	323,1500
6	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	163,9400	143,4000

Łączna masa odebranych i zebranych odpadów w tonach [Mg]	583,0200
Łączna masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w tonach [Mg]	777,3900

Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w 2023 r wyniósł – 34,34 %.

Przeprowadzona analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi wskazuje zarówno na pozytywne, jak i negatywne aspekty funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo w roku 2023. Do pozytywnych zaliczone zostały następujące aspekty:

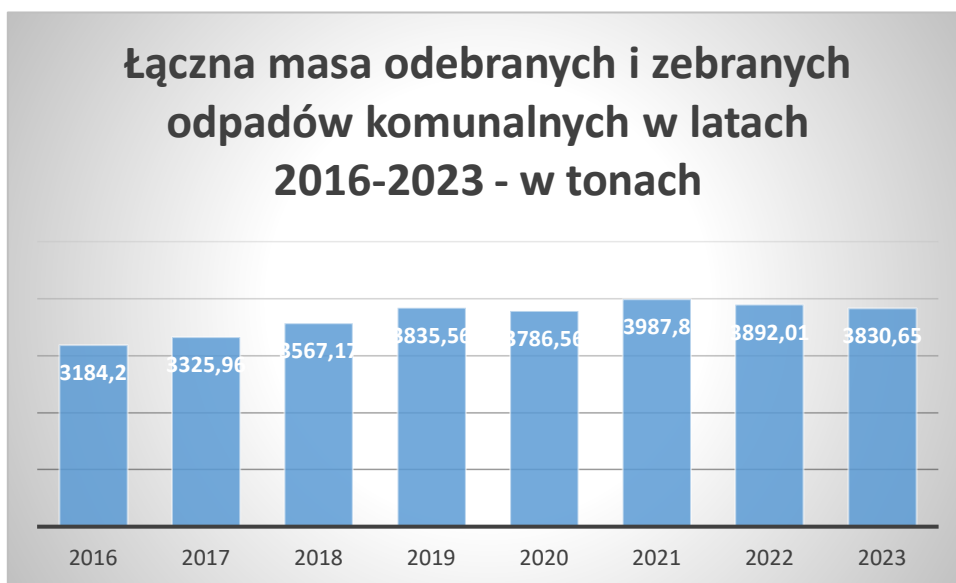
- funkcjonowanie nowego PSZOK oraz akcje edukacyjne w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami;
- prowadzenie przez Gminę dystrybucji kolorowych pojemników do segregacji;
- prowadzenie przez Gminę dystrybucji kompostowników;
- utrzymany zwiększony poziom - w porównaniu do lat wcześniejszych ilości odpadów surowcowych (makulatura, szkło, plastik).

Negatywne zjawiska, które zostały wskazane po przeprowadzeniu wspomnianej analizy:

- wzrastające koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gminy;
- nieosiągnięcie przez gminę wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (wymagany poziom w 2023 r. to 35 %).

W świetle powyższych zestawień i informacji, zadaniem Gminy Darłowo na kolejne lata jest intensyfikacja prowadzenia działań edukacyjnych oraz organizacyjnych wpływających na zmniejszenie ilości wytwarzanych i odbieranych z terenu gminy odpadów komunalnych (w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych) oraz zwiększenie ilości odpadów odbieranych w sposób selektywny (w szczególności odpadów surowcowych), aby mieć szansę na osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu, który w 2024 r. będzie wynosił 45 %. Istotną

kwestią jest również zwiększenie wpływów finansowych do systemu (co jest szczególnie ważne w kontekście obserwowanego znacznego wzrostu cen na rynku odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych).

Schemat 1. Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w latach 2016 – 2023.

Schemat 2. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Darłowo w latach 2016-2023.

Powyższe schematy pokazują tendencję wzrostową dot. ogólnej ilości odpadów na przestrzeni lat 2016-2019, następnie nieznaczny spadek w roku 2020 oraz kolejny wzrost w 2021. Natomiast, w latach 2022 r. i 2023, zanotowano nieznaczny spadek ogólnej ilości odpadów. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Darłowo znacząco zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2019, jest niższa nawet od roku 2016. Należy

podkreślić, że w latach 2016 - 2023 odpady o kodzie 20 03 01 w całości zostały poddane innym niż składowanie procesom przetwarzania.

10. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Schemat 3. Łączna masa odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w latach 2016-2022.

Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w 2023 r. wyniósł – **34,34 %**.

Dobrą tendencją jaką widać na powyższym schemacie jest wzrost ilości wyselekcjonowanych odpadów poszczególnych frakcji na przełomie lat 2016 – 2023. Jednakże osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w 2023 r. wyniósł 34,34 %, a wymagany poziom to minimum 35%. Wprawdzie jest to niewielka różnica, jednakże Gmina Darłowo będzie musiał sprostać kolejnym wymaganiom w 2024 r., gdzie poziom segregacji będzie musiał osiągnąć 45%. Natomiast jeżeli chodzi o poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – Gmina Darłowo osiągnęła wymagany poziom, który wyniósł w 2023 r. – 0%.

Gmina Darłowo na przełomie lat 2021-2023, podjęła szereg działań, które miały na celu poprawę efektywności prawidłowego postępowania z odpadami oraz promocję recyklingu:

- kontynuacja **uszczelniania systemu poprzez włączania do niego wszystkich nieruchomości** (zamieszkałe, niezamieszkałe, rekreacja, przedsiębiorcy);
- nałożono nacisk na intensywniejsze działania edukacyjne promujące odpowiednie postępowanie z odpadami komunalnymi. Na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy oraz Sołectw zostały rozwieszone plakaty informujące o prawidłowym sposobie postępowania z odpadami komunalnymi, w tym prawidłowym ich segregowaniu; każdy mieszkaniec otrzymał ulotki, foldery informacyjne, ekoporadniki, kompendium gospodarki odpadami;
- na stronie internetowej Urzędu Gminy Darłowo zamieszczono zakładkę dot. prawidłowej gospodarki odpadami, w tym szereg zaleceń i wytycznych dot. segregacji odpadów oraz prawidłowego postępowania z odpadami ulegającymi biodegradacji;
<https://gminadarlowo.pl/?id=64>
- **wdrożono aplikację EcoHarmonogram** składającą się z szeregu funkcjonalności. Narzędzie to wspomaga mieszkańców, wyszukując harmonogram wywozu odpadów po indywidualnym adresie, przypomina o nadchodzących terminach wywozów. Dodatkowo gmina otrzymuje kanał komunikacji z mieszkańcami poprzez możliwość wysyłania wiadomości i publikowania aktualności, a użytkownicy mogą komunikować się z urzędem poprzez moduł zgłoszeń. Aplikacja zawiera także informacje o prawidłowej segregacji w danej gminie oraz indywidualnie skonfigurowaną wyszukiwarkę odpadów i sposobu postępowania z nimi (podpowiada do jakiego pojemnika wyrzucić dany odpad). Wszystkie informacje są w przystępnej formie, a zarządzanie nimi odbywa się poprzez intuicyjnie skonstruowany portal. Z myślą o osobach niekorzystających ze smartfonów oprócz samej aplikacji na telefon udostępniana jest wtyczka na stronie internetowej Urzędu Gminy Darłowo, która umożliwi korzystanie z wszystkich funkcji aplikacji poprzez stronę internetową;
- od 2021 r. rozpoczęto **cykliczną kampanię „SKOK NA PSZOK”** - wymień odpady na nagrody. Akcja w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Krupach. Właściciele nieruchomości z terenu gminy Darłowo, którzy dostarczyli do naszego PSZOK-u zużyty drobny sprzęt elektryczny i elektroniczny (komputery, telewizory, radia, kuchenki mikrofalowe, telefony, żelazka itp.), makulaturę, plastikowe nakrętki, baterie, opakowania metalowe (aluminiowe puszki po napojach), otrzymali w prezencie m.in.: sadzonki drzew, krzewów, roślin ozdobnych, drzewek lub krzewów owocowych, worek ziemi ogrodowej, worek kory. Akcja SKOK NA PSZOK skierowana jest do osób fizycznych będących mieszkańcami gminy Darłowo lub będących właścicielami nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (uiszczających roczną opłatę ryczałtową). Dostarczający odpady musi mieć złożoną deklarację odpadową w Urzędzie Gminy Darłowo.
https://gminadarlowo.pl/?id=18&id_news=3734
- wprowadzono cykl corocznej zbiórki zużytych baterii w szkołach;

https://www.facebook.com/SSPSlowino/?locale=pl_PL

- cykl wydarzeń edukacyjnych na świetlicach wiejskich:
- *Ziemianie przyszłości zapanowali nad segregacją śmieci!*
https://gminadarlowo.pl/?id=21&id_news=4905
- *Nakrętki czynią dobro*
https://gminadarlowo.pl/?id=19&id_news=4218
- *Nakrętkomaniacy*
https://gminadarlowo.pl/?id=21&id_news=3882
- *Warsztaty "Cuda z odpadów" cz. 2 - domowe organizery*
https://gminadarlowo.pl/?id=21&id_news=3841
- *III EKO-logiczny Turniej Warcabowy*
https://gminadarlowo.pl/?id=21&id_news=4894
- *Pogadanki o odpadach*
<https://www.facebook.com/100069171880716/photos/822753713373684/>
- wprowadzono cykl corocznej zbiórki folii rolniczej oraz materiałów zawierających azbest;
https://gminadarlowo.pl/?id=18&id_news=4436
https://gminadarlowo.pl/?id=18&id_news=4004
- w 2023 r. wdrożono pilotażowy program użyczenia kompostowników w ramach akcji *Kompostuję - nie marnuję* https://gminadarlowo.pl/?id=18&id_news=4743
- w 2023 r. wprowadzono cykliczną akcję „Czyste sołectwo – moja wizytówka”
https://gminadarlowo.pl/?id=19&id_news=4853
- promowanie i sponsorowanie akcji w szkołach - „Sprzątanie Świata”, „Sprzątanie dla Polski”
https://gminadarlowo.pl/?id=20&id_news=4551
- zintensyfikowano kontrole prawidłowej segregacji u źródła przez podmiot zajmujący się wywozem odpadów oraz przez pracowników Urzędu Gminy Darłowo:
https://gminadarlowo.pl/?id=18&id_news=4103
- zamieszczono artykuły w gminnym czasopiśmie „Wieści Gminne” promujące selektywną zbiórkę odpadów komunalnych oraz nowy PSZOK, promujące nasze akcje związane z segregacją odpadów, informacje dot. kompostowania, a także informacje o dzikich wysypiskach (informacje o konsekwencjach nieprawidłowego postępowania z odpadami).
https://gminadarlowo.pl/pliki/GD_kwiecien_wzorzec.pdf
<https://gminadarlowo.pl/pliki/GD.pdf>
https://gminadarlowo.pl/pliki/GD_wrzesien_wzorzec.pdf
https://gminadarlowo.pl/pliki/marzec_2022.pdf
https://gminadarlowo.pl/pliki/czerwiec_2022.pdf

Nie są to wszystkie działania w zakresie promowania właściwego postępowania z odpadami, w których bierze udział Gmina Darłowo – jako organizator, fundator nagród, czy

patron. Przykładem tego typu działań są np. pikniki rodzinne i festyny, gdzie pracownicy Urzędu są organizatorami gier, zabaw, czy warsztatów związanych z tematyką segregacji odpadów.

Przez wszystkie lata obowiązywania nowego systemu gospodarki odpadami, sprawowany jest nadzór nad przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne pod kątem egzekwowania selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Mając na uwadze, iż w 2021 r. Gmina Darłowo nie osiągnęła wymaganych poziomów recyklingu, kontrole prawidłowej segregacji zostały zintensyfikowane. Z rejestru postępowań w sprawie nałożenia podwyższonej opłaty za nieprawidłową segregację wynika, iż na skutek doręczenia przez wykonawcę umowy stosownych notatek o nieprawidłowej segregacji przez właścicieli nieruchomości, przeprowadzono następującą ilość kontroli: w 2021 r. – 93; w 2022 r. – 57; w 2023 r. – 212. W ocenie tut. organu kontrole GZUP -u istotnie przyczyniły się do poprawy segregacji „u źródła”.

W 2020 r. podjęto decyzję, iż **wszystkie nieruchomości zamieszkałe zostaną wyposażone nieodpłatnie w kolorowe pojemniki do segregacji** (dotychczas obowiązywał system „workowy”). Gmina Darłowo poniosła wówczas wydatek w wysokości 496 452,60 zł (środki pochodziły z funduszu sołectkiego). W kolejnych latach również wydatkowano gminne środki na zakup kolorowych pojemników dla mieszkańców, ale również dla innych podmiotów korzystających z naszego systemu (faktury w załączeniu). Oprócz ww. działań, Gmina wyposażyła wszystkie świetlice wiejskie (26 obiektów), szkoły (6 obiektów) i inne miejsca użyteczności publicznej, w tym kąpieliska - w kolorowe pojemniki. Ponadto, obowiązująca w naszej Gminie gospodarka odpadami jest wspomagana przez kompleksowy system identyfikacji odpadów. Każdy worek jest „ometkowany” indywidualnym kodem kreskowym, a każdy pojemnik jest „oczipowany”. System ten istotnie ułatwia identyfikację właścicieli w przypadku nieprawidłowego postępowania z odpadami.

W 2023 r. przeprowadzono pilotażowy **program użyczenia kompostowników dla mieszkańców naszej Gminy w ramach akcji „Kompostuj, nie marnuj”**. Gmina Darłowo użyczyła 100 kompostowników, rozpropagowała przy tym zalety przydomowego kompostowania (ulotki z zasadami kompostowania). Dzięki programowi i jego powodzeniu, stworzono system ankiet, dzięki którym Gmina może korzystać z bezpośredniego pomiaru ilości przetwarzanych bioodpadów u źródła. Akcja przyczyniła się istotnie do zmniejszenia ilości bioodpadów w strumieniu odpadów zmieszanych. Planowane są kolejne edycje akcji.

Ponadto, uchwałą Rady Gminy Darłowo NR LX.599.2022 z dnia z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz

ustalenia stawki tej opłaty (uchwała w załączeniu), utrzymano podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości trzykrotnie wyższej niż opłata podstawowa. W ocenie tut. organu niniejsza stawka skutecznie promuje prawidłowe postępowanie z odpadami.

Oprócz ww. działań naprawczych (rozbudowa PSZOK, utworzenie punkt napraw lub wymiany) tut. organ planuje kontynuować wszelkie cykliczne akcje związane z segregacją odpadów, w tym m. in.: „Skok na PSZOK”, „Kompostuję - nie marnuję”, „Czyste sołectwo – moja wizytówka”. Ponadto, mając na uwadze coraz wyższe wymogi w zakresie obowiązku osiągnięcia wymaganych poziomów w kolejnych latach, planuje się zintensyfikowanie nadzoru nad przedsiębiorcą odbierającym odpady oraz wzmożenie kontroli jakości segregacji „u źródła”.

Ponadto, wykonawca usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, podejmuje szereg działań w celu zwiększenia efektywności i jakości usług w tym zakresie na przestrzeni ostatnich lat, tj. m.in.:

- 1) przeprowadzenie kampanii edukacyjnej pn. "Gospodarka S.O.S. dla środowiska - kampania edukacyjna Gzup Sp. z o.o.". Efekt rzeczowy to zorganizowanie we wszystkich szkołach publicznych i niepublicznych pleneru plastycznego o tematyce odpadowej. Przeprowadzenie w każdej szkole w wymiarze po 6 godzin seminarium edukacyjnego o zasadach segregacji, metodach zagospodarowania odpadów oraz wpływie na środowisko - rok 2023. Rozprowadzono 2500 szt. poradnika dla każdego domostwa w gminie co i jak segregować;
- 2) I kwartał 2023 r. - prezentacje nowoczesnego sprzętu komunalnego do odbioru odpadów segregowanych w szkołach oraz wpływ jakości segregacji na prawidłowy ich odbiór;
- 3) nieodpłatne wyposażenie nieruchomości w pojemniki o poj. 240 l, 1100 l dla frakcji plastik/metal i szkło, zmieszane za kwotę ponad 120 tys. zł w okresie 2021-2023;
- 4) zakup fabrycznie nowej śmieciarki dwukomorowej do odbioru odpadów segregowanych;
- 5) wprowadzenie w roku 2022 ułatwienia w mieszkańców w postaci odbioru u źródła 2 razy w roku odpadów wielkogabarytowych (20 03 07) i elektroodpadów (20 01 35 i 20 01 36) „na telefon”;
- 6) wyposażenie kąpielisk w pojemniki do odbioru odpadów segregowanych;
- 7) wdrożenie od roku 2022 na wszystkich śmieciarkach systemu RFID do identyfikacji pojemników i częstotliwości odbioru.

W ocenie tut. organu, wszystkie ww. działania przyczyniły się do sukcesywnego zwiększania wymaganych poziomów recyklingu. Natomiast, przeprowadzone wśród mieszkańców gm. Darłowo akcje edukacyjne, konkursy, rozprowadzanie materiałów informacyjnych (ulotki, ekoporadniki, kompendium gospodarki odpadami), materiałów

udostępnianych na stronie internetowej Urzędu i w mediach społecznościowych, pogłębiły ich wiedzę na temat problematyki prawidłowego gospodarowania odpadami oraz selektywnego gromadzenia odpadów. Natomiast, planowane działania przyczynią się do wykonania przez Gminę Darłowo wszelkich wymaganych prawem poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Bardzo istotnym działaniem w gospodarce odpadami komunalnym na terenie gm. Darłowo, jest objęcie systemem również nieruchomości **niezamieszkałych**, na których powstają odpady (sektor gospodarczy, hotele, pensjonaty, domki letniskowe, sklepy, działalność usługowa, szkoły itp.). Za odbieraniem odpadów komunalnych z powyższych nieruchomości przemawiały następujące argumenty:

- możliwość kontrolowania strumienia wytwarzanych odpadów komunalnych;
- konieczność kontrolowania sposobu gospodarowania odpadami, w celu osiągnięcia określonych przez ustawodawcę poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, oraz ograniczenia składowania określonych frakcji odpadów;
- uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ujednoczenie zasad jego funkcjonowania;
- usprawnianie tras wywozowych przez podmioty odbierające odpady komunalne, co sprzyja optymalizacji kosztów odbioru odpadów w całej Gminie.

Mając na uwadze wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych oraz konieczność ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – wydaje się, iż najważniejszym celem na kolejne lata funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie gm. Darłowo będzie działanie na rzecz propagowania prawidłowej segregacji odpadów komunalnych na takim poziomie, aby w przyszłości w strumieniu odpadów zmieszanych znajdowała się jak najmniejsza ilość frakcji odpadów mogących być wyselekcjonowanych i powtórnie użytych. Efektywność segregacji „u źródła” musi co roku wzrastać na tyle, aby za 2035 r i za każdy kolejny rok stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do łącznej masy wytworzonych odpadów komunalnych wyniósł wagowo 65 %. Jest to ambitny cel narzucony przez Unię Europejską i mający swoje odzwierciedlenie w nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie z dnia 17 grudnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 2361).

Najbardziej oczywistymi działaniami zmierzającymi do poprawy efektywności segregacji wydaje się być: intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie

z odpadami; zróżnicowanie stawki za odpady segregowane i niesegregowane na takim poziomie, aby uatrakcyjnić ekonomicznie segregację odpadów „u źródła” – proponowane zróżnicowanie 1:3; modernizacja i rozbudowa PSZOK w Krupach, a także rozpropagowanie korzyści z dostarczania do niego selektywnie zebranych odpadów; wyposażenie w kolejne, kolorowe pojemniki do segregacji - również nieruchomości niezamieszkałe.

11. Informacja o osiągniętym poziomie składowania odpadów komunalnych

	W ciągu całego roku
Łączna masa odpadów komunalnych przekazanych do składowania w tonach [Mg] * ?	893,8300
Łączna masa odpadów komunalnych poddanych odzyskowi na składowisku w tonach [Mg] * ?	170,5100
Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg] * ?	4800,9593
Poziom składowania odpadów komunalnych [%] * ?	22,17

	W ciągu całego roku
Łączna masa odpadów komunalnych przekazanych do składowania w tonach [Mg] * ?	513,8330
Łączna masa odpadów komunalnych poddanych odzyskowi na składowisku w tonach [Mg] * ?	0,0000
Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg] * ?	3919,6740
Poziom składowania odpadów komunalnych [%] * ?	13,11

W 2023 r. – osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych wyniósł 22,17 %.

12. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Informacja o masie odpadów, powstałych po sortowaniu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do termicznego przekształcania w 2023 r.:

- przekazano 643,34 Mg;

Informacja o masie odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych i zebranych, przekazanych do termicznego przekształcania w 2023 r.:

- przekazano 133.03 Mg;

W stosunku do łącznej ilości zebranych i odebranych odpadów komunalnych w 2023 wynoszącej 4800,95 Mg, do termicznego przekształcenia przekazano łącznie 1167,15 Mg – co daje 24,31 %.

13. Podsumowanie.

W kolejnej tabeli przedstawiono wady i problemy w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo oraz proponowane działania naprawcze.

Wady	Działania naprawcze
Niewystarczający poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz zagospodarowywania bioodpadów.	Należy podjąć działania mające na celu wzrost ilości odpadów poddanych recyklingowi tak aby stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do łącznej masy wytworzonych odpadów komunalnych wyniósł wagowo 65 % - do 2035 r. Należy przeprowadzić kampanię edukacyjną; propagowanie zalet segregacji i korzystania z PSZOK. Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej dot. zasad funkcjonowania PSZOK. Ułatwianie segregacji „u źródła” poprzez zakup i przekazanie kolorowych pojemników do segregacji, częstszy odbiór odpadów segregowanych. Budowa nowego PSZOK w Krupach. Pojęcie działań mających na celu efektywną zbiórkę bioodpadów u źródła (odpady kuchenne), a także egzekwowanie wydzielenie z frakcji bioodpadów – odpadów zielonych, które powinny być dostarczane przez właścicieli nieruchomości na PSZOK – zgodnie z obowiązującym Regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie. Przeprowadzenie strategii i analiz co do Instalacji zagospodarowującej odpady. Analiza możliwości technicznych, efektywności odzysku surowców na tejże Instalacji. Rozbudowa PSZOK-u w Krupach.
Stosunkowo wysoki udział zmieszanych odpadów komunalnych w ogólnej ilości odebranych odpadów komunalnych (na tle innych samorządów w kraju).	Wymagana jest poprawa stanu aktualnego w dwóch aspektach. Po pierwsze należy wzmocnić selektywną zbiórkę odpadów bezpośrednio na terenie nieruchomości. Jednocześnie należy poprawić efektywność przetwarzania odpadów komunalnych w instalacjach przetwarzania odpadów, tak by z ogólnej ilości odpadów komunalnych trafiających do instalacji wysegregować maksymalnie dużą ilość surowców. Masa odpadów uzyskanych w ten sposób może być wliczona do poziomu recyklingu surowców, jak również zmniejszyć ilość odpadów kierowanych do składowania.
Nieznaczne ilości odpadów problemowych odbieranych z terenu analizowanej jednostki. Może to świadczyć o nieprawidłowym zagospodarowaniu wymienionych odpadów.	Edukacja mieszkańców w zakresie postępowania z odpadami problemowymi. Wskazane jest wprowadzenie objazdowej zbiórki odpadów problemowych co najmniej dwukrotnie w ciągu roku.

Wzrost kosztów zagospodarowania odpadów – zagrożenie brakiem samofinansowania się systemu.	Przeprowadzenie analizy możliwości bilansowania się systemu gospodarki odpadami. Wykonanie prognozy deficytu na 2024 r. i wprowadzenie korekty stawek.
--	--

Tabela 4. Wady systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Darłowo oraz proponowane działania naprawcze.

Metodami zapobiegania powstawania odpadów, wymienionymi w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, koniecznymi do zastosowania również w gm. Darłowo, są głównie następujące działania:

- powtórne użycie, w przypadku odpadów komunalnych innych niż odpady żywności i odpady ulegające biodegradacji;
- ilościowe unikanie wytwarzania odpadów;
- tworzenie punktów ponownego użycia umożliwiających wymianę rzeczy używanych, między innymi przy PSZOK. Punkty takie powinny dawać możliwość pozostawienia sprawnych, a już niepotrzebnych, na przykład urządzeń domowych i pobrania innych użytecznych rzeczy;
- tworzenie punktów napraw rzeczy oraz produktów, które właściciele chcieliby w dalszym ciągu użytkować, lub przekazać po naprawie zainteresowanym;
- organizowanie giełd wymiany różnych rzeczy, w tym w szczególności urządzeń domowych, ubrań i obuwia;
- tworzenie banków żywności gromadzących i dystrybuujących dla osób potrzebujących żywność o krótkim czasie pozostającym do upływu terminu ich przydatności do spożycia, wykorzystywanie odpadów żywności niezdatnej dla ludzi do innych celów;
- edukację w zakresie zasad zapobiegania powstawania odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadów ulegających biodegradacji.

Zgodnie z założeniami ustawy utrzymania czystości i porządku w gminach system gospodarki odpadami komunalnym ma być systemem samofinansującym. Zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach „z pobranych opłat gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty: odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługi administracyjnej systemu oraz edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi”. W związku z powyższym w celu zapewnienia środków na jego prawidłowe funkcjonowanie konieczne jest pobieranie takiej opłaty od mieszkańców, ale i od pozostałych kontrahentów objętych systemem

gospodarowania odpadami (tj.: właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, „mieszanych”, czy domków letniskowych) aby wystarczyła ona na realizację całości zadania, którym została obciążona gmina. Planowane zwiększenie stawek opłat pod koniec 2024 r., to efekt wzrostu cen energii, paliw, płac minimalnych i kosztów gospodarowania odpadami w wielu aspektach - przede wszystkim to wzrost opłat za korzystanie ze środowiska, wzrost kosztów odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów.

Mając na uwadze powyższe, ww. działania naprawcze, w tym zalecenia dot. analizy możliwości samofinansowania się systemu oraz metody zapobiegania powstawania odpadów wydają się być konieczne do wdrożenia w jak najszybszym terminie.